

Kvalitetsanalys för (Nacka språk- och utbildningscentrum) läsåret 2012/13

Rektor	Christer Svensson
Beskrivning av skolan	Vi är en konkurrensutsatt enhet som i huvudsak säljer modersmålsstöd i förskolan, modersmålsundervisning i grund- och gymnasieskolan, samt studiehandledning på elevens modersmål till kommunala och fria förskolor och skolor i Nacka kommun. Emellanåt översätter vi texter från svenska till andra språk och förmedlar tolktjänster.

Beskrivning av skolans systematiska kvalitetsarbete

Vi använder oss av tre webbaserade kundundersökningar, en riktad till föräldrar till barn som får modersmålsstöd i förskolan, en riktad till föräldrar till elever som får modersmålsundervisning i grundskolan och en riktad till elever som får modersmålsundervisning i grundskolan. Frågorna i webbenkäterna speglar till stor del de som finns i Nacka kommuns kundenkäter. Tidigare fick föräldrar och elever besvara enkäterna varje år men eftersom svarsfrekvensen började sina och vissa föräldrar klagade fattade vi ett beslut att aktivera enkäterna vartannat år i stället. Nästa gång vi planerar att öppna webbenkäterna är februari 2014.

Under arbetsdagarna efter skolavslutningen i juni, gör modersmålslärarna en omfattande utvärdering av läsåret i 2 eller 3 grupper. Sedan analyseras utvärderingen av modersmålslärarna och ledningen, både separat och tillsammans. Vi identifierar framgångsfaktorer och förbättringsområden.

Under läsåret 2012-13 drev Nacka språk- och utbildningscentrum ett IT-projekt under ledning av modersmålsläraren i dari och pashto Lailema Sahil. Efter projektets slut skrev Lailema ett omfattande rapport och den har också bidragit till Kvalitetsanalysen.

Modersmålslärarna har fått mallen för Kvalitetsanalysen via e-post samt bidragit till skapandet av Kvalitetsanalysen under konferenser och planeringsdagar.

Personalen har också bidragit genom att besvara Medarbetarenkäten.

Det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras i personalens utvärdering av läsåret, analysen av kundundersökningar, analysen av Medarbetarindexen samt Kvalitetsanalysen.

Nationella mål: Kunskaper

Kommunens mål: Maximal utveckling och stimulerande lärande
[Se här Utbildningsnämndens mål och nyckeltal](#)

Skolans prioriterade mål:

Att de begränsade resurser i tid och pengar för modersmålsundervisning ska förstärks och utnyttjas effektivare, delvis med stöd av IT-teknik och digitala verktyg som ska ge varje elev möjligheten att nå målen i kursplanen oavsett vilken skola eller område eleven tillhör.

Det har varit vår uppfattning att situationen i förskolan har blivit mycket bättre sedan vi antog vår arbetsplan för modersmålsstöd och betonade vikten av ett framgångsrikt samarbete med förskolepersonal men det negativa resultatet i kundundersökningen betyder att vi måste hitta nya strategier för att se till att goda exempel kan spridas till flera förskolor. Om vi ska förbättra var resultat såväl i kundundersökningen som i verklighet, måste vi planera stöd i samråd med förskolans personal samt ta hänsyn till planer och strategier som redan finns på den aktuella förskolan.

Vi ska använda den nya Kartläggningsmatrisen (finns på hemsidan) för att fastställa kunskapsnivån för varje elev, i början på höstterminen och vid slutet av vårterminen.

Vi måste bli ännu bättre på introduktionen av nyanställda. Systemet med mentorer t.ex. har inte alltid fungerat fullt ut.

Skolans resultat och måluppfyllelse

- Vi samlar in betyg varje termin för att motarbeta betygsinflation.
- Vi har inte kört våra kundenkäter under läsåret 2012-13. Tidigare fick föräldrar och elever bevara enkäterna varje år men svarsfrekvensen började sänkas. Som följd fattade vi ett beslut att använda enkäterna vartannat år i stället eftersom vi misstänkte att föräldrarna hade drabbats av enkättrötthet. Nästa gång vi planerar att aktivera webbenkäterna är februari 2014.
- Vi bedömer att utvecklingsprojektet **Komplettering av modersmålsundervisning med Skype och Google dokument** har varit framgångsrikt. Nu gäller det att sprida det som har lärts av projektgruppen genom hela organisationen.
- Ambitionen att använda Kartläggningsmatrisen finns kvar men i praktiken har det inte gått så bra. Modersmålslärarna säger att ett problem är att undervisningstiden inte räcker till för att gå igenom Kartläggningsmatrisen tillsammans med eleverna). Vissa lärare har dock använt matrisen för att understödja individuell planering.
- Modersmålstränarna har blivit mer lyhörda för förskolepersonalens åsikter och önskemål. Det finns mer enighet bland modersmålstränare/lärare angående modersmålsstöds syfte och arbetssätt.

Analys

Projektet: Komplettering av modersmålsundervisning med Skype och Google dokument

Skype projektet startades under höstterminen 2012 av Mohssen Sadeghzadeh. När han gick i pension tog Lailema Sahil över vårterminen 2013

Fyra personer ingick i projektgruppen: Lailema Sahil modersmålslärare i dari och pashto, Nasrin Malik modersmålslärare i urdu, Vera Nyblom modersmålslärare i engelska samt Elena Urtoller modersmålslärare i italienska.

Modersmålslärare i Nacka har alltid kämpat mot tiden, att kunna hinna till målen med de eleverna som behöver lite extra stöd. Det finns elever som är ensamma på en skola om att ha modersmålundervisning i ett visst språk och som inte har möjligheten att resa till en annan undervisningsgrupp. Undervisningen sker oftast en gång i veckan, i värsta fall en gång varannan vecka, och om eleven blir sjuk eller är på utflykt med klassen kan eleven missa sin modersmålsundervisning vid flera tillfällen i rad och detta påverkar elevens utveckling negativt. Sådana elever hinner inte bli klara med allt som modersmålsläraren har planerat för terminen. Projektgruppen ville ta IT-teknik till hjälp för att komplettera undervisningen.

Alla fyra i gruppen tycker det är spännande, roligt och framförallt nödvändigt att använda IT, såväl i pedagogisk planering som i undervisning, och vill gärna utveckla sin IT-kunskaper. Fast vi har avsiktligt valt modersmålslärare med varierad IT-kompetens. Vi ville inte att de övriga modersmålslärarna skulle få intrycket att man måste vara en mycket rutinerad datoranvändare för att kunna arbeta på samma sätt som projektdeltagarna.

Det som de planerade var i första hand:

- att lära allt de kunde om Skype och Google Drive
- att bestämma hur IT-verktygen skulle användas i undervisningen
- att bestämma vilka program som skulle användas i planeringen
- att testa IT-verktygen tillsammans samt bli mer säkra på tekniken.

Projektets syfte

- att undervisa på distans med stöd av Skype och Google
- att använda IT som ett stöd i planering och ett verktyg i undervisningen
- att skapa undervisningstid för elever som är ensamma om att ha ett modersmål på en skola eller som har ett ovanligt krångligt schema

Undervisning via Skype är distansundervisning: direkt, i reell tid och med en kamera inkopplad. Ett viktigt element i språkinläring är dialog så det är viktig att eleven kan se och prata med läraren samt kunna följa instruktioner.

Framtiden

Distansundervisning har visat sig erbjuda en möjlighet som kan ge eleven mer kontinuerlighet i sin språkutbildning.

Det kan konstateras att Skype kräver Premium versionen för att fungera effektivt, främst vid videosamtal. Därför kommer modersmålslärare i framtiden att fokusera mer på Google

som erbjuder ganska effektiva och faktiskt bredare möjligheter när det gäller redigering av dokument, osv.

Projektgruppen planerar även att testa nya appar och program som marknaden kommer med all säkerhet att erbjuda i framtiden.

Modersmålsstöd i förskolan

Vi har haft många bra diskussioner om modersmålsstöd i förskolan sedan det negativa resultatet i kundundersökningen våren 2012. Eftersom det var en så stor spridning i resultatet med flera föräldrar än tidigare som valde den högsta värderingen, tolkade vi det så att det fanns stora variationer i kvalitet, såväl mellan tränare och som mellan förskolor. Den bästa möjligheten att öka kvalitén är att se till att goda exempel kan spridas till så många modersmålslärare och förskolor som möjligt. Den kärva ekonomin har betytt att ett antal förskolor har valt bort modersmålsstöd. Om modersmålsstöd ska kunna överleva i Nacka måste förskolorna se stödet som någonting som är värt att satsa på för barnens skull. Om det är så som vi misstänkte, att vissa föräldrar har andra förväntningar på modersmålsstöd än Nacka språk- och utbildningscentrum och förskolorna är det modersmålslärarna med stöd av ledningen som måste upplysa föräldrarna om vad som gäller. Det förutsätter att modersmålsstränare/modersmålslärare är överens med ledningen om villkoren för modersmålsstöd i förskolan och där kvarstår en del arbete.

Den nya Kartläggningsmatrisen

Det är synd att de flesta modersmålslärare inte har börjat använda Kartläggningsmatrisen särskilt då de har utvecklat matrisen tillsammans. Det är till viss del en prioriteringsfråga men modersmålslärarna har säkert rätt när de säger att undervisningstiden inte räcker till för att gå igenom Kartläggningsmatrisen tillsammans med eleverna. Vissa lärare har använt matrisen för att understödja sin individuella planering och det är kanske ett bra sätt att testa kartläggningsmatrisen eftersom ingen tid tas från den värdefulla undervisningstiden. Sedan får vi se hur vi kan komma till nästa nivå – att använda kartläggningsmatrisen tillsammans med eleverna.

Introduktionen av nyanställda

Vi har uppdaterat pärmen med viktig information till nyanställda lärare/tränare samt mallar och blanketter. Vi har gett varje ny anställd en mentor direkt efter anställningen.

Lgr 11, LPP mm

13/5-2012 hade modersmålslärarna en fortbildningsdag, **Mångfald som pedagogisk utmaning** under ledning av Hans Lorentz, fil. dr. Fortbildningsdagen innehöll flera områden bl. a. synen på skola, kunskap och lärande, flerspråkighet, mångkulturella elever, lärarens roll och betydelse samt skolans roll och betydelse. Fast fortbildningsdagen handlade till stor del om Lgr 11 och Lokala pedagogiska planeringar (LPP) vilket var inte alls konstigt med tanke på att Hans Lorentz arbetade för Skolverket som ansvarig för den nya läroplanen till ämnet Modersmål för Lgr 11.

Efteråt skapade vi en G: mapp, **Modersmål** med en undermapp, **LPP** där

modersmåls lärare kan lägga in sina LPP på svenska för att kunna dela dem med varandra.

Starka sidor

- Nacka språk- och utbildningscentrum strävar att anpassa sig efter varje individuell elevs förutsättningar och behov. Modersmål är ett frivilligt ämne där eleverna samlas i relativt små grupper. Grupperna är oftast mycket heterogena, såväl ålders- som kunskapsmässigt. Läraren tvingas därmed fokusera på den individuella eleven samtidigt som den mindre gruppstorleken gör detta lättare.
- Studiehandedning för nyanlända elever beställs i högre grad än tidigare av skolor och villkoren för lyckad studiehandedning har blivit tydligare, såväl för modersmåls lärarna som för skolorna. Bitr. rektor besökte några kommunala skolor i början på höstterminen 2012 för att diskutera villkoren för studiehandedning och syftet med stödet för nyanlända elever samt förbättra samarbetet mellan modersmåls lärare och skolpersonal.
- Vi har blivit mycket bättre på introduktionen av nyanställda lärare. Förutom gedigen information på verksamhetens hemsida finns det en uppdaterad pärm på expeditionen med arbetsplaner och andra styrdokument, blanketter, tips och mall mm. Varje nyställd får en mentor i början på anställningen, med samma modersmål om möjligheten finns.

Hur verksamheten ska utvecklas

- **Modersmålsstöd i förskolan**
Det kvarstår en hel del arbete – se rapporten ovan.
- **Kartläggning av elevers kunskaper**
Vi ska sprida användning av den nya Kartläggningsmatris (finns på hemsidan) som ett verktyg som kan i början användas som ett verktyg i planering och sedan för att fastställa kunskapsnivån för varje elev i början på höstterminen och vid slutet av vårterminen.
- **Likvärdig modersmålsundervisning**
Utbildningen i modersmål har inte varit likvärdig i Nacka eftersom det är lättare att organisera grupper i centrala Nacka vilket innebär att eleverna där kan få mer undervisningstid. Det nya systemet för resursfördelning har förbättrat situationen och vi hoppas att IT-projektet, Komplettering av modersmålsundervisning med Skype och Google dokument ska erbjuda bra lösningar.

- **SchoolSoft**

Några modersmåls lärare kunde sätta betyg i SchoolSoft vid slutet av vårterminen och vi tror att detta blir möjligt på många flera skolor vid slutet av höstterminen. Om modersmåls lärare kan logga in i Skype och sedan välja varje skola där de har elever, får de tillgång till mycket värdefulla verktyg för kommunikation med skolans personal, elever och vårdnadshavare samt omdöme, frånvarorapportering och ämnesmatriser. Men skolorna måste bidra genom att schemalägga deras lektioner samt koppla elever och lärare till lektioner.

- **Lgr 11, LPP mm**

I fortsättningen ska alla Lokala pedagogiska planeringar vara skrivna enbart på svenska för att göra det lättare för modersmåls lärare att dela dem med varandra. Om elever är så svaga i svenska att de kräver en förklaring på modersmålet får modersmåls läraren ge dem en sådan förklaring men de behöver inte översätta planeringar ordagrant. Vi kommer att arbeta mycket med LPP under hösten.

Nationella mål: Elevernas ansvar och inflytande

Kommunens mål: Reellt inflytande

[Se här Utbildningsnämndens mål och nyckeltal](#)

Skolans prioriterade mål:

Elever ska planera innehållet i modersmålsundervisning tillsammans med läraren. Det ska vara reellt inflytande, inte enbart möjligheten att få välja mellan ett antal olika läxuppgifter eller teman.

Modersmållärarna ska:

1. utgå ifrån elevernas intresse
2. tillsammans med eleverna kommer överens om tema/innehåll och planera arbetssättet
3. ge eleverna möjligheten att bedöma varandra på ett konstruktivt sätt (formativ bedömning/kamratbedömning)
4. göra föräldrarna medvetna om elevernas inflytande genom dokumentation i deras IUP.

Skolans resultat och måluppfyllelse

- Utvecklingen går framåt men en del arbete kvarstår att göra. Det är fortfarande stora skillnader mellan olika modersmållärare angående hur de arbetar med elevinflytande.
- Elevinflytande diskuteras mycket under konferenser och utvärderingsdagar. Det blir livliga diskussioner men det är inte så lätt att skapa enighet eller förståelse. Alla modersmållärare håller med om att elevinflytande är viktigt men menar inte alltid samma sak när de pratar om elevinflytande.

Analys

Projektet: Komplettering av modersmålsundervisning med Skype och Google dokument

Planeringen var detsamma som för vanliga lektioner men allt material måste vara digitalt. Projektdeltagarna skapade pedagogiska planeringar utifrån Lgr 11 samt digitalt undervisningsmaterial.

Alla fyra lärare som ingick i projektet genomförde lektioner med de eleverna som valts ut för att delta i projektet.

Elevernas inflytande ansågs viktigt för en bra och lyckad lektion.

Hur kan elevens inflytande öka?

Elever har samma inflytande eller till och med mer inflytande än under en vanlig lektion. De kan välja bland olika ämnen som handlar om nutid eller historiska händelser. Det finns mycket material och fakta på nätet.

Det är mycket intressant att föräldrarna uppfattning om elevernas inflytande skiljer sig så mycket från elevernas. Det kan vara så att eleverna vet mer om vad som pågår under

lektioner än deras föräldrar eller att eleverna definiera inflytande på ett annat sätt än föräldrarna.

Det kan också vara problematiskt att frågan till eleverna är formulerat på ett annat sätt än frågan till föräldrarna.

Elever:

Jag är nöjd med det inflytande som jag har i modersmålsundervisning.

Föräldrar:

Mitt barn är med och planerar sin modersmålsundervisning.

En annan möjlighet är att föräldrar som kommer från länder med en mer traditionell syn på skolan och undervisning ser elevinflytande som någonting negativt och icke önskevärt. Det skulle med andra ord vara någonting positivt att eleverna inte får vara med och planera sin undervisning.

Starka sidor

- Eleverna anser att de har fått mer inflytande på undervisning nu än vad de hade tidigare. Elevinflytande är ett område som har diskuterats flitigt under personalmöten och studiedagar och det har skett en successiv förändring i uttryckta attityder under åren.

Förbättringsområden

- Även om resultatet i elevenkäten har förbättrats kan vi inte helt bortse från det sämre resultatet i föräldraenkäten. Inte heller resultatet för eleverna är tillfredsställande även om det har blivit bättre under senare år.

I. Hur verksamheten ska utvecklas

Sammanställning av förbättringsområden och åtgärder

Förbättringsområde	Åtgärder som kommer att vidtas
<p>Elevinflytande på innehållet i undervisningen ska öka.</p>	<p>Pedagogiska diskussioner om elevinflytande under personalmöten med skriftliga sammanfattningar som skickas till modersmåls lärare som inte kunde delta i möten. Sedan ska vi följa upp om diskussionerna har gett resultat.</p>

Nationella mål: Bedömning och betygssättning

Målområdet avser skolans arbete för att säkra likvärdig och allsidig bedömning, alltså inte vilka prov- och betygsresultat skolan har. I området ingår också elevers ansvarstagande för sina studier och egen bedömning samt informationen till elever och föräldrar.

Skolans prioriterade mål:

Alla betyg som lämnas av modersmåls lärare ska vara tillförlitliga och rättvisa samt stämma överens med betygs kriterierna i Lgr 11.

Alla modersmåls lärare ska förstå och kunna tillämpa betygs kriterierna i Lgr 11 samt kunna kommunicera dem till eleverna.

Modersmåls lärarna ska tillämpa formativ bedömning.

Skolans resultat och måluppfyllelse

- De allra flesta elever tycker att läraren talar om för dem när de har lyckats bra och fast det finns utrymme för en förbättring.
- Nästan alla elever är nöjda med information som de får varje termin om sin utveckling och sitt lärande och resultat har blivit bättre under de senaste åren.
- En klar majoritet av eleverna i år 8 och 9 känner till betygs kriterierna för modersmål. Även det här är ett resultat som har blivit bättre under åren och de nya kursplanen och betygs kriterierna gav ett bra tillfälle att se över och förbättra våra rutiner för kommunikation av betygs kriterierna till eleverna.

Analys

Vi samlar in betygs statistik i modersmål för elever i år åtta och år nio (i år 6 till 9 i fortsättningen) i slutet av varje termin för att hindra "betygsinflation". Det har varit mycket fokus på betygssättning i samband med arbetet med Lgr 11, i synnerhet de nya kursplanerna och betygs kriterierna.

Hittills har modersmåls lärarna arbetat med Lgr 11 under två läsår. De har utarbetat långsiktiga kursplaner för alla årskurser samt ett diagnostiskt test för att kartlägga elevernas befintliga kunskaper och färdigheter när de börjar läsa sitt modersmål. Vi tror dessa blir instrument som ska underlätta kartläggningar av elevernas kunskaper och därmed göra det lättare att planera undervisningen.

Det är glädjande att eleverna tycker att modersmåls lärarna har blivit mycket bättre på att informera dem om deras utveckling och lärande men vi ska försöka bli ännu bättre. Och lärare måste bli bättre på att berätta för eleverna när de har lyckats bra. Det kanske blir lättare nu när vi har börjat arbeta med formativ bedömning.

Starka sidor

- Vi kämpar mot betygsinflation, t.ex. genom att samla in betygsstatistik vid slutet av varje termin.
- Modersmåslärarna har kommit långt i sitt arbete med Lgr 11 och studiedagen vid slutet av vårterminen 2011 under ledning av Hans Lorentz blev en bra inspirationskälla.

Förbättringsområden

- Modersmåslärarna ska utveckla sin LPP bank i G: mappen. Det kan bli ett utmärkt underlag till bra diskussioner samt gör det lättare för lärarna att planera sina lektioner. Det borde även öka kvalitén på undervisningen.
- Modersmåslärare ska bli mycket bättre på att förstå och tillämpa formativ bedömning.

Analys av dessa målområden ingår INTE i det som Utbildningsnämnden efterfrågar detta år.

Om skolan önskar kan målområdena nedan analyseras enligt samma modell. Stryk annars detta avsnitt!

Nationella mål: Normer och värden

Kommunens mål: Trygghet, ordning och arbetsro

[Se här Utbildningsnämndens mål och nyckeltal](#)

Skolans prioriterade mål:

Skriv här vilka prioriterade mål som skolan har haft inom detta målområde det gångna året. Ta även med förbättringsområden/ mål från kvalitetsanalysen föregående år.

Nationella mål: Skola och hem

Kommunens mål: Tydlig information och individuell utvecklingsplan

[Se här Utbildningsnämndens mål och nyckeltal](#)

Skolans prioriterade mål:

Skriv här vilka prioriterade mål som skolan har haft inom detta målområde det gångna året. Ta även med förbättringsområden/ mål från kvalitetsanalysen föregående år.

Nationella mål: Övergång och samverkan

Skolans prioriterade mål:

Skriv här vilka prioriterade mål som skolan har haft inom detta målområde det gångna året. Ta även med förbättringsområden/ mål från kvalitetsanalysen föregående år.

Nationella mål: Skolan och omvärlden

Skolans prioriterade mål:

Skriv här vilka prioriterade mål som skolan har haft inom detta målområde det gångna året. Ta även med förbättringsområden/ mål från kvalitetsanalysen föregående år.

Nationella mål: Rektors ansvar**Skolans prioriterade mål:**

Skriv här vilka prioriterade mål som skolan har haft inom detta målområde det gångna året. Ta även med förbättringsområden / mål från kvalitetsanalysen föregående år.